

KRITIKA ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Kritike sažeto

- U okvir besplatne pravne pomoći treba uključiti zastupanje u upravnom postupku (čl. 2), jer, primjera radi, lice slabog imovnog stanja ostaje bez besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se utvrđuju prava na ostvarivanje socijalne pomoći, prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, prava po osnovu rada, sve dok se ne bi eventualno stiglo do faze upravnog spora, kad već može biti prekasno za efikasnu zaštitu.¹
- Zakon ne prepoznaje žrtve mučenja ili zlostavljanja (od strane državnih službenika), ili žrtve diskriminacije, kao lica kojima bi takođe trebalo obezbjediti besplatnu pravnu pomoć, s obzirom na njihovu posebnu ugroženost što je nepravično ako se uzme u obzir da Zakon o policiji (*Sl. list RCG/CG 28/2005, 88/2009*) predviđa pružanje besplatne pomoći policijskom službeniku protiv koga se vodi postupak zbog "upotrebe sredstava prinude" (čl. 50, st. 1).
- Odredba o imovini koja se ne smatra preprekom za korišćenje ovoga prava, a to je stan u kojem lice živi koji može imati najviše do 70 m², kao i putničko vozilo vrijednosti dvije prosječne zarade u Crnoj Gori, a koja se utvrđuje prema procjeni nadležnog poreskog organa (čl. 14) mora biti izmijenjena, jer po ovoj odredbi ko god ima bilo kakvo vozilo, neće steći pravo na besplatnu pravnu pomoć.
- Lica ovlašćena za pružanje besplatne pravne pomoći pored advokata sa spiska Advokatske komore Crne Gore, kako je to određeno članom 30, treba da budu i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima, sindikati, političke partije, univerzitetske pravne klinike i drugi subjekti koji mogu imati potrebnu stručnost i koji inače pružaju pravnu pomoć.² Ovakvo rješenje je najviše kritikovano za vrijeme javne rasprave o nacrtu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

¹ Za razliku od Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Hrvatske (NN 62/08) u kome je jasno rečeno da obuhvata „zastupanje u upravnim stvarima“ i „sastavljanje pismena pred upravnim organima i pravnim licima koja vrše javna ovlašćenja“, u crnogorskom zakonu ostaje nejasno da li će se pod „sastavljanjem pismena“ (čl. 23) uopšte prihvatati sastavljanje podnesaka u upravnom postupku, posebno zbog toga što je izričito navedeno da se među pismenima podrazumijeva samo žalba, ali ne i prigovor, koji predstavlja sredstvo u upravnom postupku.

² Citirani Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći RH omogućava i ovlašćenim udruženjima građana, kao i univerzitetskim klinikama da pružaju besplatnu pravnu pomoć, op. cit. (čl. 9).